

İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ
ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Cilt: 6, Sayı: 1, 2017
Sayfa: 253-274

Received/Geliş: Accepted/Kabul:
[09-02-2017] – [19-03-2017]

Amerika Birleşik Devletleri'nin Yumuşak Gücü ve Hollywood

Latif PINAR

Yrd. Doç. Dr., Karabük Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Asst.Prof. ,Karabuk University Economics and Administrative Sciences
latifpinar@karabuk.edu.tr

Öz

Uluslararası ilişkilerin lider ülkesi konumunda bulunan ABD'nin dış politik hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla kullandığı araçlardan biri de, hiç kuşkusuz küresel film endüstrisinin en güçlü temsilcisi konumunda bulunan Hollywood filmleridir. Nitekim ABD, Hollywood filmleri vasıtasıyla diğer toplumların inançlarını, fikirlerini, ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel değerlerini şekillendirmeye ve tek yanlı dış politik tutum ve davranışlarını onların gözünde meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Bir başka ifadeyle ABD, Hollywood filmleri aracılığıyla daha rahat bir şekilde hareket edebileceği uluslararası politik ortamı oluşturmaya çalışmaktadır. Bu çerçevede çalışma, Hollywood filmlerinin, uluslararası toplumun ABD'nin dış politik çıkarlarına uygun bir şekilde dizayn edilmesinde ve ABD'nin ulusal çıkara endeksli dış politik tasarruf ve eylemlerinin haklı gerekçeler içerdiği konusunda uluslararası kamuoyunun ikna edilmesinde oynadığı rolü ve bu bağlamda söz konusu filmlerin ABD'nin dış politikasına yüksek düzeyde katkı yaptığını göstermeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası İlişkiler, Dış Politika, Yumuşak Güç, ABD, Sinema, Hollywood

The Soft Power of The United States of America And Hollywood

Abstract

One of the means that the USA, the leading state of international relations, use in order to meet its targets in foreign policy is the movies of Hollywood, the strongest representative of global movie industry. As a matter of fact, The USA is striving to shape the beliefs, ideas and economic, social, political and cultural merits of the other communities through Hollywood movies and by this way trying to legalize its unilateral foreign political attitudes in these societies' perspective. In other words; The USA is trying, by means of Hollywood movies, to create an international political environment in which it can act smoothly. In this framework, this research study aims to reveal the role that Hollywood movies play in designing the international community in accordance with the foreign political interests of the USA, in convincing the world public opinion about the fact that the national interests-indexed foreign political implementations and acts of the USA are based on reasonable grounds and it also aims, in this sense, to show that the mentioned movies contribute much to the foreign policies of the USA.

Keywords: International Relations, Foreign Policy, Soft Power, the USA, Cinema, Hollywood.

Giriş

Bu çalışma, Hollywood filmlerinin Amerikan dış politikasına olan etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, Hollywood filmlerinin Amerikan dış politikasına herhangi bir katkıda bulunup bulunmadığı sorusuna cevap aranmaktadır. Çalışmanın hipotezi ise şu şekilde oluşturulmuştur: Hollywood filmleri, kullanılan müzikler, kostümler, semboller, ifadeler, söylemler ve diğer araçlar vasıtasıyla ABD'nin kitle kültürünü, inançlarını, demokrasi, eşitlik, özgürlük, şeffaflık ve daha yüksek bir toplumsal düzeye ulaşmak gibi ekonomik, sosyal ve siyasal değerlerini diğer toplumlara yaymaktadır. Bununla birlikte Hollywood filmleri, küresel terör, otoriter rejimler, kitle imha silahlarının yayılması, çevresel problemler gibi tüm insanlığı ilgilendiren sorunlarla mücadelede, ABD'nin küresel bir role sahip olduğunu vurgulayarak, bu ülkenin dış politikasında esasen barışı ve insan haklarını sürekli bir biçimde gözettiğini ve uluslararası alanda kibirli, iki yüzlü, kayıtsız ve sadece ulusal çıkarı endeksli bir şekilde hareket etmediğini öteki toplumlara lanse etmektedir. Dolayısıyla Hollywood filmleri, uluslararası toplumun ABD'nin dış politik amaçlarına uygun bir biçimde dizayn edilmesinde ve bu ülkenin tek yanlı dış politik tutum ve davranışlarının, uluslararası toplumun menfaatlerinin korunması amacıyla yapıldığı konusunda uluslararası kamuoyunun ikna edilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bir başka ifadeyle Hollywood filmleri, ABD'nin daha rahat bir şekilde hareket edebileceği uluslararası politik ortamın oluşturulmasında oldukça etkili olmaktadır. Bu bağlamda Hollywood filmleri, ABD'nin dış politikasına yüksek düzeyde katkı yapmaktadır.

Çalışmanın birinci bölümünde, Joseph Nye Jr. tarafından ortaya konulan yumuşak güç kavramı üzerinde durulduktan sonra ikinci bölümde ABD'nin yumuşak güç kaynakları incelenmektedir. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise Hollywood filmlerinin Amerikan dış politikasına olan katkısı, konu bütünlüğünü sağlamak amacıyla seçilen örnekler çerçevesinde ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmektedir.

Yumuşak Güç Kavramı

Uluslararası ilişkiler disiplininin sosyal bilimler içerisinde ayrı bir disiplin olarak ortaya çıkmasında etkili olan en önemli kavramlardan biri güçtür¹.

¹Uluslararası ilişkiler alanının disiplinsel kimliğinin oluşumunda, disiplin içi tartışmalar son derece önemli bir yere sahiptir. Söz konusu disiplin içi tartışmaların ilki, her ne kadar disiplin tanımlayıcı bir özelliği olmasa da 1940'lı yıllarda meydana gelen İdealizm-Realizm tartışmasıdır. Bu tartışmanın taraflarından biri olan ve çok uzun bir süre uluslararası ilişkiler disiplini hakim olan Realizm, teorik açıklamalarının temeline güç kavramını yerleştirmiştir. Bu bağlamda güç kavramı uluslararası ilişkiler disiplininin ortaya çıkışına dolaylı bir biçimde katkı yapmıştır. Ersel Aydın, Erol Kurubaş ve Haluk Özdemir, *Yöntem, Kuram , Kompo Türk Uluslararası İlişkiler Disiplininde Vizyon Araştırmaları*, (Ankara, Asil Yayın Dağıtım, 2009), s. 21. Ayrıca Bkz; Oktay F. Tanrısever, "Güç", *Devlet ve Ötesi Uluslararası İlişkilerde Temel Kavramlar*, (der.) Atilla Eralp, (6. bs., İstanbul, İletişim Yayınları, 2011), s.57.

Ancak zamana, mekana, kapsamına, aktörlerin attıkları öneme ve sorunsal kontekstlere göre değişen niteliği sebebiyle gücün evrensel düzeyde geçerli bir tanımı bulunmamaktadır². Üzerinde genel bir fikir birliğine varılamamış olmasına rağmen, uluslararası ilişkiler disiplini içerisinde bulunan diğer kavramlara oranla daha fazla açıklayıcı olduğuna inanılan ve uluslararası politikaya yönelik teorik analizlerde en çok başvurulan kavramlardan biri olan güç,³ bir aktörün bir başka aktöre aksi taktirde yapmak istemeyeceği şeyleri yaptırabilme kapasitesi⁴ olarak tanımlanabilir.

Güç kavramı, uluslararası ilişkiler literatüründe, tarihsel kökleri çok eski zamanlara kadar uzanan ve hatırı sayılır bir süre uluslararası ilişkiler yazınına hakim olan realist yaklaşımla özdeşleştirilmektedir.⁵ Öyle ki bazı düşünürler realist yaklaşımı doğrudan doğruya güç siyaseti olarak tanımlamışlar ve uluslararası politika alanında çalışma yapan her ciddi araştırmacının güç unsurunun önemini dikkate alma zorunluluğunun bulunduğunu iddia etmişlerdir⁶. Ortaya koyduğu fikirler neticesinde realist yaklaşımın ortaya çıkışına büyük bir katkı yapan Edward H. Carr, Yirmi Yıl Krizi 1919-1939 (The Twenty Years Crises 1919-1939) isimli kitabında, uluslararası ilişkiler alanında eserler ortaya koyan düşünürlerin güç faktörünü göz önünde bulundurmadan yaptıkları analizleri eleştirmiş⁷ ve uluslararası politikanın en önemli aktörleri konumunda bulunan devletler arasındaki münasebetlerin güç etkenini dikkate almadan doğru bir şekilde değerlendirilemeyeceğini ifade etmiştir⁸. Realist yaklaşımı sistematik bir biçimde uluslararası ilişkiler disiplinine kazandıran Morgenthau⁹ ise

²Haluk Özdemir, "Uluslararası İlişkilerde Güç: Çok Boyutlu Bir Değerlendirme", *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, Cilt 63, Sayı 3, (2008), s.113.

³Özdemir, s. 113-114.

⁴Robert A. Dahl, "The Concept of Power", *Behavioral Science*, Vol: 2, No: 3, (July 1957), s. 202-203 ; Robert Keohane and Joseph S. Nye Jr., *Power and Independence*, 4. Edition, Stoughton, Pearson Longman, 2011, s.216.

⁵Thucydides, Hobbes, Machiavelli ve Realizmin sistematik bir biçimde şekillenmesine katkı yapan bir çok düşünür, uluslararası ilişkilerin açıklanmasında güç kavramı üzerinde yoğun bir şekilde durulmasına gerektiğini açık bir şekilde ifade ederek bu kavramı teorik analizlerinin merkezine yerleştirmişlerdir. Mustafa Aydın, "Uluslararası İlişkilerin Gerçekçi Teorisi: Kökeni, Kapsamı, Kritiği", *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 1, Sayı 1, (Bahar 2004), s. 33-60 ; Bununla birlikte, Realizmin merkezi önermeleri üzerine inşa edilen Neorealizm ve Neoklasik Realizm de güç kavramına özel bir önem atfetmişlerdir. Bkz; Mehmet Ali Tuğtan, "Güç, Anarşi ve Realizm", *Küresel Siyasete Giriş*, (ed.) Evren Balta, (İstanbul, İletişim,2004), s. 122-128.

⁶Jack Donnelly, "Realizm", *Uluslararası İlişkiler Teorileri*, Scott Burchill, Andrew Linklater ve diğerleri, (çev. Ali Aslan ve Muhammed Ali Ağcan, İstanbul, Küre Yayınları, 2012), s. 49.

⁷Aydın, s. 35.

⁸Edward H. Carr, *Yirmi Yıl Krizi 1919-1939*, (İstanbul, Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2010), s. 147-153.

⁹Hans J. Morgenthau, *Uluslararası Politika Güç ve Barış Mücadelesi* isimli eserinde bir yandan "bu kitap uluslararası politika alanında bir kuram ortaya koymak amacıyla kaleme alınmıştır" diyerek uluslararası ilişkiler alanında geçerli olan bir teori ortaya koyma niyetini açık bir şekilde ifade etmiş, diğer yandan ise oluşturduğu kuramın "hem olgular ve vakialar karşısında

Uluslararası Politika (Poitics Among Nations) başlıklı kitabında, uluslararası politikanın tamamen bir güç mücadelesi olduğunu belirtmiş devletlerin en önemli amacının kapasitelerini geliştirmek olduğunu ileri sürmüştür¹⁰.

Ancak gerek Carr, gerek Morgenthau ve gerekse diğer realist düşünürler uluslararası politikaya yönelik değerlendirmelerinde gücün özellikle sert yanı üzerinde durmuşlardır. Nitekim Realist yaklaşıma göre, birbirlerinin niyetlerinden tam olarak emin olamadıkları bir uluslararası ortamda yaşayan devletler açısından beka hayati bir güdüdür. Bu nedenle devletler ya da onları yöneten devlet adamları, her şeyden önce toprak bütünlüklerini koruma peşindedirler. Devletlerin hayatta kalma amacını gerçekleştirmelerinin yani ulusal güvenliklerini sağlamanın en temel yolu ise güçlerini, özellikle de askeri imkanlarını arttırmaktan geçmektedir¹¹.

Realist yaklaşımın güce yönelik varsayımları, Soğuk Savaş döneminde oldukça etkili olmuştur. Söz konusu dönemde, güç kavramının, dış politikayla ilgili devlet adamları ve diplomatlar gibi çok geniş çevrelerce cazip görülmesi, uluslararası ilişkiler disiplini topluluğunca önemsenerek devletlerarası münasebetlerde istikrar ve düzenin sağlanmasına yönelik çalışmalara uygun olduğunun iddia edilmesi, devletlerin dış politik sorunlarına rasyonel çözüm önerileri getirdiğinin kabul edilmesi ve iki büyük süper güç arasında cereyan eden mücadelenin mantıklı bir şekilde açıklanmasına yardımcı olduğunun ileri sürülmesi bu durumu kanıtlamaktadır¹². Ancak Soğuk Savaş döneminin sona ermesinin hemen ardından Realist yaklaşımın güç kavramına ilişkin önermeleri ciddi bir biçimde eleştirilerek sorgulanmaya başlanmıştır¹³.

Soğuk Savaşın döneminin sona ermesi, uluslararası sistemin yapısında ve uluslararası politikanın niteliğinde geniş kapsamlı değişikliklerin meydana gelmesine sebep olmuştur. Bu değişiklikler, devletlerin uluslararası ilişkilerin açıklanmasında merkezi bir öneme sahip güç kavramına yönelik algı ve uygulamalarına da önemli ölçüde yansımıştır¹⁴. Yeni dönemde "devletler gücü sadece maddi ve somut kaynaklara dayanan bir olgu olarak görmekten vazgeçmişler ve diğer devletlerin davranışlarını değiştirme konusunda

hem de kendi iç yapısında" tutarlı olup olmadığını örnek olaylar çerçevesinde test ederek, teori oluşturma sürecinin gerekliliklerini yerine getirmiştir. Bkz: Hans J. Morgenthau, *Uluslararası Politika Güç ve Barış Mücadelesi*, Cilt 1, (çev. Baskın Oran ve Ünal Oskay, Ankara, Türk Siyasi İlimler Derneği Yayınları, 1970), s.1

¹⁰Morgenthau, s. 30.

¹¹Eyüp Aksoy, "Realizm", *Uluslararası İlişkiler Teorileri*, (der.) Ramazan Gözen, (İstanbul, İletişim Yayınları, 2014), s. 163.

¹²Atilla Eralp, "Uluslararası İlişkiler Disiplininin Oluşumu: İdealizm-Realizm Tartışması", *Devlet, Sistem ve Kimlik Uluslararası İlişkilerde Temel Yaklaşımlar*, İhsan D. Dağı, Atilla Eralp, E. Fuat Keyman ve diğerleri., (12. Baskı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2010), s. 79-85.

¹³Eralp, s. 86.

¹⁴Abdullah Yegin, "İran'ın Yumuşak Gücü", *SETA Analiz*, Sayı 118, (Şubat 2015), s. 8.

başka yolların varlığını ve önemini fark etmişlerdir" ¹⁵. Bir başka ifadeyle, sert güç unsurları kullanılarak elde edilen dış politik başarıların kısa süreli olduğu ve içerisinde geleceğe yönelik bir vizyon barındırmadığı, tam tersine bilim, sanat, eğitim, kültür, medya vb değerlere dayanan yumuşak güç kullanılarak elde edilen başarıların uzun vadeli olduğu ve uluslararası geleceğe yönelik bir vizyon barındıran başarılı ilişkilerin kurulmasına katkı sağladığı devletler tarafından görülmüştür¹⁶.

"Bir ülkenin çıkarları doğrultusunda çevresine, yeni süreçler yaratarak şekil verebilmesi" olarak tanımlanan yumuşak güç kavramı,¹⁷ uluslararası ilişkiler literatürüne, ABD'li siyaset bilimci Joseph S. Nye Jr'nin, 1990 yılında, "Zorunlu Liderlik: Amerikan Gücünün Değişen Doğası" (Bound To Lead: The Changing Nature of American Power) isimli kitabını yayımlanmasıyla birlikte girmiştir¹⁸. Amerika'nın yumuşak güç kaynakları açısından uluslararası sistemin en büyük ülkesi olduğunu¹⁹ iddia ettiği bu eserin ardından Nye, 2002 yılında, yumuşak güç kavramına derinlik kazandırmak amacıyla Amerikan Gücünün Paradoksu, Dünyanın Tek Süper Gücü Neden Tek Başına Davranamaz (The Paradox of American Power, Why The World's Only Superpower Can't Go It Alone) başlıklı kitabını yayımlamıştır. Amerika'nın uzun vadeli ulusal çıkarlarını ve üstün konumunu koruması için yumuşak gücünü nasıl kullanması gerektiğine ilişkin önerilerini içeren²⁰ bu kitabının ardından Nye, 2004 yılında, yumuşak güç olgusunu sistematik bir biçimde ortaya koymak amacıyla Dünya Siyasetinde Başarının Yolu Yumuşak Güç (Soft Power The Means To Success In The World Politics) başlıklı kitabını yayımlamıştır.²¹ Yumuşak güce ilişkin analizlerini derinleştirdiği bu eserinde Nye, başta ABD olmak üzere tüm devletlerin, yumuşak güç kavramını daha iyi anlamalarının ve yumuşak güç kaynaklarını dış politikalarında daha etkili bir biçimde kullanmalarının son derece önemli bir zorunluluk olduğunu savunmuştur.²²

¹⁵Yegin, s. 8.

¹⁶Abdullah Özkan, "21. Yüzyılın Stratejik Vizyonu Kamu Diplomasisi ve Türkiye'nin Kamu Diplomasisi İmkanları", *Stratejik Rapor*, No: 70, s. 12.

¹⁷Nimet Beriker-Atiyas, "Yeni Dünya Eski Yaklaşımlar", *Foreign Policy*, (Ocak/Şubat 2001), s. 48

¹⁸Nye'a göre yumuşak güç, çok yeni bir kavram değildir. 19. yüzyılın sonlarında Fransa ve kısa bir süre sonra İtalya ve Almanya, dış politikalarında yumuşak güç kaynaklarından yararlanmışlardır. Hatta ABD, dış politikasında yumuşak güç unsurlarından faydalanmakta geç kalmıştır. Bkz; Joseph S. Nye Jr, *Amerikan Gücünün Paradoksu*, (çev. Gürol Koca, İstanbul, Literatür Yayınları, Temmuz 2003), s.83-84.

¹⁹Joseph S. Nye Jr, *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*, (New York, Basic Book, 1990), s. xv.

²⁰Joseph S. Nye Jr, *The Paradox American Power: Why The World Only Superpower Can't Go It Alone*, (New York, Oxford University Press, 2002), s. xvi.

²¹Joseph S. Nye Jr, *Soft Power The Means to Success in World Politics*, (New York, Publics Affairs, 2004), s. xii.

²²Nye Jr, s. xii.

Nye'a göre,²³ devletlerin dış politik hedeflerine ulaşabilmesi, önemli ölçüde uluslararası sistem içinde yer alan diğer devletlerin tutum ve davranışlarını kendi istedikleri yönde değiştirebilmelerine bağlıdır. Bu sebeple devletler, diğer devletlerin tasarruf ve eylemlerini değiştirmeyi arzu ederler ve bunun için genellikle ekonomik ve askeri kapasitelerine dayalı sert komuta güçlerini kullanırlar. Ancak diğer devletlerin politik pozisyonlarını istenilen noktaya getirmenin başka yolları da vardır. Bir devlet uluslararası politikada istediği sonuçları, diğer devletlerin onu takip etmek istemeleri, onun değerlerine hayran oldukları ve oluşturduğu örneğe imrendikleri, onun refah seviyesi ve açıklık düzeyine ulaşmayı arzuladıkları takdirde de elde edebilir. Bir başka değişle, diğer ülkeleri cezbetmek, onları ekonomik ve askeri silahlar vasıtasıyla fikir ve eylemlerini değiştirmeye zorlamak kadar önemli bir etkiye sahiptir. Gücün bu yönüne, yani diğerlerinin sizin istediğinizi istemeleri nedeniyle arzu edilenlerin elde edilmesi yeteneğine yumuşak güç denir.

Yumuşak güç, "Eğer istediğim şeyi isteyebilmeni sağlayabilirsem, o zaman yapmak istediğim şeyi yapmaya seni zorlamama gerek kalmaz"²⁴ felsefesine dayanır. Yumuşak güç, bir devletin diğer devletlerin tercihlerini değiştirebilme becerisidir.²⁵ Yumuşak güç, bir devletin ikna ve çekim vasıtasıyla yapmak istediği şeyleri diğer devletlere yaptırabilme kabiliyetidir.²⁶ Yumuşak güç, bir devletin diğer devletleri herhangi bir şey yapmaya zorlamak yerine, onlarla dolaylı bir şekilde işbirliği yaparak istediği sonuçları elde etmesidir.²⁷

Nye'a göre,²⁸ bir ülkenin yumuşak gücü diğer ülkelere çekici gelen kültür, yurt içinde ve yurt dışında kabul edilen siyasi değerler ve uluslararası toplum tarafından meşru ya da ahlaki görülen dış politikalar olmak üzere üç

²³Joseph S. Nye Jr, "Limits of American Power", *Political Science Quarterly*, Vol 117, No: 4, (2002-2003), s. 552 ; Robert Keohane and Joseph S. Nye Jr., *Power and Independence* , (4. Edition, Pearson Stoughton, Longman, 2011), s. 216.

²⁴Nye Jr, *Amerikan Gücünün Paradoksu*, s. 10-11.

²⁵Joseph S. Nye Jr, *The Powers to Lead*, (New York, Oxford University Press, 2008), s.29 ; Andrew Heywood, *Küresel Siyaset*, (Ankara, Adres Yayınları, Şubat 2013), s. 262.

²⁶Ernest J. Wilson III, "Hard Power, Soft Power, Smart Power", *ANNALS AAPSS*, 616, (MARCH 2008), s. 114 ; Joseph S. Nye. Jr and David A. Welch, "Glossary", *Understanding Global Conflict & Cooperation: Intro to Theory & The History*, (ed.) Joseph S. Nye. Jr and David A. Welch, (9. Edition, Edinburgh, Pearson Education Limited, 2014), s. 5.

²⁷Nye Jr, *Amerikan Gücünün Paradoksu*, s. 10-11. ; Neal M. Rosendorf, *Social and Cultural Globalization: Concepts, History and America's Role, Governance in a Globalizing World*, (ed.) Joseph S. Nye Jr. And John D. Donahue, (Virginia, Donnelly and Sons, 2000), s. 127.

²⁸Joseph S. Nye Jr, *Dünya Siyasetinde Başarının Yolu Yumuşak Güç*, (çev. Reyhan İnan Aydın, Ankara, Elips Kitap, Ekim 2005), s. 14-26. ; Nye Jr, *Amerikan Gücünün Paradoksu*, s. 10-15. ; Joseph S. Nye Jr., "The Information, Revolution and Power", *Current History*, (Januray 2014), s. 20 ; Joseph Nye, "Soft Power and European-American Affairs", *Hard Power, Soft Power and the Future of Transatlantic Relations*, (ed.) Thomas L Ilgen, (Hampshire, Ashgate Publishing Limited, 2006), s. 27.

temel kaynağa dayanır. Nitekim bir ülkenin kültürü evrensel değerler içerdiğinde, yurt içinde ve yurt dışında demokrasi, eşitlik, özgürlük, şeffaflık ve daha yüksek bir toplumsal düzeye ulaşmak gibi değerleri temsil ettiğinde ve dış politikasında barışı ve insan haklarını sürekli bir biçimde gözeterek uluslararası alanda kibirli, iki yüzlü, kayıtsız ve sadece ulusal çıkarı endeksli bir şekilde eylemlerde bulunmadığında, diğer ülkelerin tercihlerini önemli ölçüde belirleyebilir. Eğer bir ülkenin kültürü çekici niteliklere sahipse, diğer ülkeler ona hayranlık duyarlar ve bu durum söz konusu ülkenin uluslararası politikada ötekiler tarafından daha istekli bir şekilde izlenmesine neden olur. Bununla birlikte eğer bir ülke, sınırları içerisinde ve uluslararası alanda, bireyler ve toplumlar arası ilişkileri düzenleme amacına hizmet edecek kanunların ve kurumların oluşturulmasında ve işletilmesinde insani değerlere uygun bir siyasi tavır sergilerse, diğer ülkeler kendilerini o ülkeye karşı sorumlu hissederler ve bu durum onların daha arzulu bir şekilde onu takip etmeleri sonucunu beraberinde getirir. Bunların yanı sıra eğer bir ülke, uluslararası sistem içerisinde yer alan tüm aktörlerce paylaşılan değerlere ve çıkarlara uygun bir dış politika yürütürse, diğer ülkeler o ülkenin siyasi amaçlarının meşru ya da ahlaki olduğunu düşünürler ve bu durum onların daha hevesli bir biçimde o ülkenin peşinden gitmelerine sebep olur.

Uluslararası politikada yumuşak güç son derece önemlidir²⁹ ve bu önemi her geçen gün artmaktadır. Özellikle "yirmi birinci yüzyılda güç, sert ve yumuşak güç imkanlarının oluşturduğu bir kaynak karışımına dayanacaktır".³⁰ Böylesi bir dünyada devletlerin yumuşak gücün önemini göz ardı ederek yalnızca sert güçlerini arttırmaya yönelik yatırımlar yapması, çok büyük bir hata olacaktır.³¹ Bu sebeple dış politika alanında başarılı olmak isteyen devletlerin, sert güç imkanlarının yanı sıra yumuşak güç imkanlarını da arttırmaya yönelik yatırımlar yapmaları bir zorunluluktur.³² Uluslararası siyasette sert güce sahip olmak elbette devletler açısından büyük bir önem arz etmektedir. Zira devletlerin uluslararası sistem içerisindeki varlıklarını devam ettirmeleri ve ulusal bağımsızlıklarını korumaları büyük ölçüde sert güçlerine bağlıdır.³³ Ancak günümüz dünyasında, devletlerin sert güçlerini kullanmalarının hem maliyeti çok yüksektir hem de bu konuda ulusal ve uluslararası kamuoyundan onay alınması mecburiyeti bulunmaktadır.³⁴ Dolayısıyla devletlerin yumuşak güç imkanlarından da yoğun bir biçimde

²⁹Joseph S. Nye Jr., "Soft Power", *Foreign Policy*, No:80, (Twentieth :Anniversary, Autumn 1990), s. 166-169.

³⁰Nye Jr, *Amerikan Gücünün Paradoksu*, s. 15.

³¹Nye Jr, s. 15.

³²Nye Jr, *The Paradox American Power: Why The World Only Superpower Can't Go It Alone*, s. 12.

³³Nye, "Soft Power and European-American Affairs", s. 26

³⁴R. Kutay Karaca, "Çin'in Değişen Enerji Stratejisinin Dış Politikasına Etkileri (1990-2010)", *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 9, Sayı 33, (Bahar 2012), s. 94.

faydalanmaları gerekmektedir. Nitekim devletlerin dış politikalarında yumuşak güç imkanlarını kullanmaları dış politik hedeflerini gerçekleştirme sürecinde bir yandan sert güç kullanımının ortaya çıkaracağı yüksek maliyetlerin en aza indirilmesini sağlayacak, diğer yandan ise sert güç vasıtasıyla ulaşılması zor olan dış politik hedeflerini gerçekleştirmelerini kolaylaştıracaktır.³⁵

ABD'nin Yumuşak Güç Olanakları

ABD, uluslararası sistemin kurallarını ve normlarını, kendi motivasyon ve isteğine göre değiştirebilme kapasitesine ve yeteneğine sahip olan hegemon bir ülkedir.³⁶ Bir başka ifadeyle ABD, uluslararası alanda meydana gelen politik olayların sonuçlarını kendi çıkarları doğrultusunda etkileyebilecek güçte olan lider bir devlettir.³⁷ Her ne kadar yirminci yüzyılın ikinci yarısından itibaren ABD'nin dünyaya liderlik etme kapasitesinde nispi bir aşınma meydana gelmiş olsa da, ³⁸ bu ülke hala küresel sistemin en kuvvetli aktörü konumundadır³⁹ ve günümüz dünyasında onun gücüne yaklaşacak başka hiç bir devlet bulunmamaktadır.⁴⁰ Nitekim bir çok uluslararası ilişkiler düşünürü, ABD'nin uluslararası sistem içerisindeki hegemonik pozisyonunu devam ettirmek için gerekli olan güç kaynaklarını elinde bulundurduğunu⁴¹ ve bu bağlamda dünyanın tek süper gücü konumunu sürdürdüğünü⁴² iddia etmektedir.

ABD, dünyadaki askeri harcamaların nerdeyse yarısını tek başına yapmaktadır ve sahip olduğu konvansiyonel kapasitesinin bir benzeri bulunmamaktadır, uluslararası sistemin en önemli nükleer gücü pozisyonundadır ve bu gücünü operasyonel olarak kullanabilme yeteneğine sahiptir, ekonomik açıdan eşsiz bir konumda bulunmaktadır ve gerek uluslararası gayri safi milli hasılanın gerekse uluslararası satın alma paritesinin çok büyük bir kısmını elinde tutmaktadır, dünya kapitalizminin, uluslararası ticaretin, uluslararası finansın merkezidir ve küresel alışverişin referans parası olan doların sahibidir.⁴³ Ancak ABD'nin sahip olduğu söz

³⁵Yegin, "İran'ın Yumuşak Gücü", s. 10.

³⁶Sait Yılmaz, "ABD Hegemonya Kurgusu", *21. Yüzyıl Dergisi*, Yıl 2, Sayı 4, (Ocak-Şubat-Mart 2008): s. 49.

³⁷Burcu Bostanoğlu, *Türkiye-ABD İlişkilerinin Politikası*, (2. bs., Ankara, İmge Kitabevi Yayınları, 2008), s. 244-253.

³⁸Paul Kennedy, *Büyük Güçlerin Yükseliş ve Çöküşleri*, (çev. Birtane Karanakçı, 14. bs., İstanbul, Türkiye İşi Bankası Yayınları, Eylül 2015), s. 626-627.

³⁹Faruk Sönmezoğlu, *Uluslararası Politika ve Dış Politika Analizi*, (6. bs, İstanbul, Der Yayınları, 2014), s. 902.

⁴⁰Noam Chomsky ve Gilbert Achcar, *Tehlikeli Güç-ABD'nin Dış Siyaseti ve Ortadoğu*, (ed.) Stephen R. Shalom, (çev. Yavuz Alogan, İstanbul, İthaki Yayınları, Nisan 2007), s. 308.

⁴¹Martin Griffiths, Terry O'Callaghan ve Steven C. Roach, *Uluslararası İlişkilerde Temel Kavramlar*, (çev. CESRAN, Ankara, Nobel, Eylül 2013), s. 126.

⁴²Jashua S. Goldstein ve Jon C. Pevehouse, *Uluslararası İlişkiler*, (çev. Haluk Özdemir, Ankara, BigBang Yayınları, Eylül 2015), s. 97.

⁴³Maxime Lefebvre, *Amerikan Dış Politikası*, (İstanbul, İletişim, 2005), s. 87-103,

konusu sert güç imkanları, uluslararası sistem içerisindeki konumu üzerinde belirleyici olan tek unsur değildir.

ABD'nin uluslararası ilişkilerin lider ülkesi olmasında ve bu pozisyonunu devam ettirmesinde etkili olan bir diğer unsur da elinde bulundurduğu yumuşak güç kaynaklarıdır. ABD'nin demokratik siyasi sistemi, özgür yaşam tarzı, kitle kültürü, rekabete dayanan serbest ticaret anlayışı, insan hakları konusundaki ilerici tutumu, teknoloji ve kitle iletişim araçlarındaki yenilikçi yapısı dünyayı kuşatmış vaziyettedir, televizyon programları ve sinema filmleri uluslararası pazarın çok büyük bir bölümünü kapsamaktadır, popüler müziği küresel düzeyde baskın bir konumda bulunmaktadır, yeme içme alışkanlıkları ve giyim tarzı diğer toplumlar tarafından her geçen gün daha fazla taklit edilmektedir, bilimsel keşiflerin önemli bir kısmını insanlığa kazandırmıştır ve kazandırmaya devam etmektedir, eğitim almak isteyen gençlerin gitmek istediği yerler arasında ilk sıradadır ve diğer tüm devletlerden daha fazla beyin göçü almaktadır, küresel bilgisayar sohbet ağlarının büyük bir bölümüne kaynaklık etmekte ve bu ağları yönetmektedir, dünya üzerinde en çok konuşulan ve uluslararası yazışmalarda en çok tercih edilen dile sahiptir.⁴⁴

Tüm bu yumuşak güç olanakları, ABD'nin uluslararası sistem içerisinde faaliyet gösteren diğer devletlere oranla, çok daha büyük bir çekim gücüne sahip olmasına, onlardan çok daha fazla hayranlık uyandırmasına,⁴⁵ dünyanın hiçbir ülkesinin sahip olmadığı ölçüde büyük bir ahlaki otoritesinin bulunmasına,⁴⁶ ve bu ülkenin hegemonyasının diğer devletlere karşı uygulanması konusunda uygun bir dış politik ortamının oluşmasına büyük katkı yapmaktadır.⁴⁷

Ancak söz konusu yumuşak güç imkanlarının, ABD'nin dış politika alanında karşılaştığı bütün sorunları çözüme kavuşturduğu ve bu ülkenin siyasi üstünlüğünün öteki devletlere karşı uygulanması hususunda fevkalade elverişli bir uluslararası politik ortamı oluşturduğu söylenemez.⁴⁸

⁴⁴Zbigniew Brezezinski, *Büyük Satranç Tahtası Amerika'nın Küresel Üstünlüğü ve Bunun Jeostratejik Gereklilikleri*, (çev. Yelda Türedi, İstanbul, İnkılap Kitabevi, 2016), s. 43-47.

⁴⁵Zbigniew Brzezinski, *Stratejik Vizyon*, (çev. Sezen Yalçın ve Abdullah Taha Orhan, 2. Baskı, İstanbul, Timaş Yayınları, Ocak 2013), s. 51.

⁴⁶Zbigniew Brezezinski ve Brent Scowcroft, *Amerika ve Dünya*, (çev. Manolya Aşık, İstanbul, Profil Yayıncılık, Şubat 2009), s. 273.

⁴⁷Brezinski, *Büyük Satranç Tahtası Amerika'nın Küresel Üstünlüğü ve Bunun Jeostratejik Gereklilikleri*, s. 43-50.

⁴⁸Örneğin Kuzey Kore diktatörü Kim Jong II, Hollywood filmlerini seyretmeyi sevmesine rağmen nükleer silah geliştirmekten vazgeçmemektedir. Joseph S. Nye Jr., "The Future of Soft Power in USA Foreign Policy", *Soft Power and US Foreign Policy Theoretical, Historical and Contemporary Perspectives*, (ed.) Inderjeet Parmar and Michael Cox, (New York, Roudledge, 2010), s. 8 ; Hollywood filmlerinde oluşturulan özgürce davranan liberal kadın portresi bazı ülkelerde güzel karşılanırken bazı ülkelerde hoş karşılanmamakta ve bu durum beklenmeyen sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Joseph S. Nye. Jr, *The Future of Power*, (New York, Public Affairs, 2011), s. 92-93 ; Ancak uluslararası alanda faaliyet gösteren terörist grupların yeni destekçi

Özellikle ABD'nin popüler olmayan politik faaliyetleri, bu ülkenin yumuşak güç kaynaklarının beraberinde getirdiği avantajları ortadan kaldırmakta ve onun uluslararası alandaki imajına zarar vermektedir.⁴⁹ Eğer ABD yumuşak güç imkanlarının sağlamakta olduğu kazanımları devam ettirmek ve zedelenen uluslararası imajını düzeltmek istiyorsa, bir yandan uluslararası toplum tarafından beğenilmeyen siyasi eylemlerine son vermeli, diğer yandan ise yumuşak güç imkanlarını mümkün olduğunca geliştirerek daha etkili bir biçimde kullanılmalıdır.⁵⁰

Hollywood Filmlerinin Amerikan Dış Politikasına Olan Katkısı

Görsel ve işitsel bir kitle iletişim aracı olan ve ⁵¹ literatürde yedinci sanat dalı olarak adlandırılan⁵² sinema, içinde bulunduğumuz küreselleşme sürecinde insanlara çok hızlı bir şekilde ulaşabilmesi ve onları kolayca etkileyebilmesi sebebiyle önemli bir yumuşak güç kaynağıdır. Bu durumun farkında olan devletler, hükümetler, kişiler ya da gruplar, düşüncelerini, fikirlerini, inançlarını, sosyal, siyasal ve kültürel değerlerini öteki toplumlara yayarak onlar üzerinde etki oluşturmak amacıyla sinemayı yoğun bir biçimde kullanmaktadır.⁵³

Birinci dünya savaşının ardından uluslararası sinema sektörüne hakim olan⁵⁴ ve günümüz dünyasında uluslararası film endüstrisinin en güçlü temsilcisi konumunda bulunan⁵⁵ Hollywood filmleri de, ABD tarafından önemli bir yumuşak güç kaynağı olarak görülmekte ve etkili bir biçimde kullanılmaktadır⁵⁶. Nitekim ABD, Hollywood filmleri vasıtasıyla, kendi toplumunun düşüncelerini, fikirlerini, inançlarını, sosyal, siyasal ve kültürel

kazanmalarının engellenmesi ve çok taraflı işbirliği gerektiren uluslararası sorunlarla mücadele edilmesi gibi konularda yumuşak gücün son derece önemli bir role sahip olduğu ve bu önemin her geçen gün arttığı söylenebilir. Nye, "Soft Power and European-American Affairs", s. 26.

⁴⁹Nye, "Soft Power and European-American Affairs", s. 27.

⁵⁰Soner Karagül, "Türkiye'nin Balkanlardaki Yumuşak Güç Perspektifi: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı", *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, Cilt 8, Sayı 1, (2013): s. 83.

⁵¹Ayşe Duygu Atasoy, "Sinema ve Televizyonda Görsel Haz ve Sinemasal Çözümler", *The Turkish Online Journal of Design, Art and Cominication*, Vol: 3, Issue 3, (July 2013): s. 18.

⁵²Ali Murat Kırık, "Sinemada Renk Ögesinin Kullanımı: Renk ve Anlatım İlişkisi", *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, Cilt 2, Sayı 6, (Kış 2013): s. 71.

⁵³Enderhan Karakoç ve Abdullah Mert, "Sinema, Siyasal İktidar, İdeoloji ve Medya Üçgeni: Wag The Dog Filminin İncelemesi", *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı 34, (2013): s. 279-281.

⁵⁴Paul Monaco, *A History of American Movies*, (New York, The Scarecrow Press Inc, 2010), s. 335.

⁵⁵Lina Khatib, *Filming The Modern Middle East, Politics in the Cinema of Hollywood and the Arab World*, (New York, I.B. Tauris, 2006), s. 2. ; Günümüzde uluslararası film endüstrisinde en büyük pay ABD'ye aittir. Öyle ki Hollywood filmleri küresel film endüstrisinin yıllık cirosunun % 80'ini oluşturmaktadır. Yılmaz, "ABD Hegemonya Kurgusu", s. 57. ; Dolayısıyla film piyasasına yeni giren firmaların Hollywood'la rekabet etmeleri oldukça zordur. Joseph S. Nye, Jr ve David A. Welch, *Küresel Çatışma ve İşbirliğini Anlamak*, (çev. Renan Akman, 3. Baskı, İstanbul, Türkiye İş Bankası Yayınları, Ekim 2013), s. 389.

⁵⁶ABD'nin dış politik amaçlarına hizmet edecek Hollywood filmlerini desteklediği bilinen bir gerçektir. Necati Anaz, "ABD Örneğinde Yumuşak Güç Kavramı ve Dış Politika", *Ankara Siyasal ve Ekonomik Araştırmalar Merkezi*, Ankara, (Nisan 2013): s. 17.

değerlerini öteki toplumlara yaymakta ve onların fikirlerini kontrol ederek⁵⁷ iktisadi ve politik projelerini meşrulaştırmaktadır.

ABD'nin sahip olduğu sonsuz sayıdaki iletişimsel bağlantılarından⁵⁸ biri olan Hollywood filmleri incelendiğinde, kullanılan araç ve gereçlerin, giysilerin, müziklerin, mimari yapıların, toplumsal normların ve geleneklerin, yeme içme ve eğlence alışkanlıklarının, bireylerin dünya görüşlerinin, inançlarının, hayata dair düşünce biçimlerinin, yaşam tarzlarının, ifadelerinin, söylemlerinin vb bir çok unsurun, ABD'nin maddi, manevi ve milli kültürel değerlerini yansıttığı ve bu ülkenin ulusal çıkara endeksli dış politik eylemlerini meşru kabul eden zihni dünyanın oluşmasını sağlayacak⁵⁹ fikirleri pazarladığı⁶⁰ açık bir şekilde görülmektedir.

Zengin olmak için hemen hemen her şeyi yapmayı göze alan bir borsa uzmanının başından geçen olayları ekrana taşıyan *The Wolf of Wall Street* isimli filmde, kullanılan arabalar, malikaneler, tekneler, takılar, mücevherler, aksesuarlar, dekorasyonlar, binalar, heykeller, tablolar, törensel ritüeller, gösterişli ve modaaya uygun kılık ve kıyafetler, müzikler ve danslar, lakaplar, insanların zaaflarına ve kişisel kusurlarına dayalı eğlenceler, yemek ve kokteyller, dergi ve gazeteler, dolar ve dolar işareti gibi bir çok unsur, ⁶¹ ABD'nin maddi, manevi ve milli kültürel değerlerini izleyicilere aktarmaktadır. Ayrıca filmde, bazı karakterlerin paranın insanları iyi bir birey haline getirdiği, normal insanların dünyasında ayıp olarak kabul edilen davranış kalıplarının zengin olan insanların dünyasında ayıp olmadığı, fakirlikte asaletin bulunmadığı, zenginin her zaman fakire tercih edileceği, hayata dair sorunların zenginleşerek çözüme kavuşturulabileceği, insanların para kazandıkça psikolojik olarak rahatlayacağı, zengin olmak isteyen insanların cesur ve mücadeleci olması gerektiği, bireyleri çok fazla para kazanmaktan alıkoyan hiç bir şeyin olmadığı, Amerika'nın bir fırsatlar ülkesi olduğu şeklindeki ifadelerine ve özellikle bu ifadeleri destekleyen sahnelere yer verilmesi, ⁶² ABD toplumunun ya da en azından bu toplum içerisinde bulunan bir grubun hayata dair düşünce biçimini ve söz konusu düşünce biçiminin beraberinde getirdiği yaşam tarzının çekiciliğini izleyicilere yansıtmaktadır. Son olarak filmde, Federal Soruşturma Bürosu'nun gayrimeşru yollardan para kazanan kişilere karşı vermiş olduğu mücadelenin ve bu mücadele sonucunda elde ettiği başarının gösterilmesi, ⁶³ ABD'nin haksızlıklara göz yummayan adaletli bir ülke olduğunu ve sağlam

⁵⁷Matthew Alford, *Reel Power: Hollywood Cinema and American Supremacy*, (New York, Pluto Press, 2010), s. VII.

⁵⁸Joseph Nye, "Soft Power and European-American Affairs", s. 30.

⁵⁹Jean-Michel Valantin, *Küresel Sistemin Üç Aktörü, Hollywood, Pentagon ve Washington*, (çev. Ömer Faruk Turan, İstanbul, Babıali Kültür Yayıncılığı, 2006). s. 11.

⁶⁰Alford, *Reel Power: Hollywood Cinema and American Supremacy*, s. VII.

⁶¹Martin Scorsese, *The Wolf of Wall Street*, (California, Paramount Pictures, 2013).

⁶²Scorsese.

⁶³Scorsese.

bir hukuk sistemine, nitelikli kolluk kuvvetlerine ve tüm zorlukların üstesinden gelebilecek bir haber alma birimine sahip olduğunu ekran başındakilere aks ettirmektedir.

Gerçek dünya ve cehennem temaları üzerinde durarak şeytanlar, melekler ve insanlar arasındaki girift ilişkileri ekrana taşıyan Constantine isimli filmde, sık sık kullanılan haç, pentagram gibi dini semboller, resimler, tablolar, heykeller, bunların yanı sıra karakterlerin günah çıkarma ve istavroz çıkarma gibi eylemleri, Hz. İsa'ya ilişkin söylemleri, Hıristiyanlığın kutsal kitabı olan İncil'den yaptıkları alıntılar ve diğer görsel ve işitsel enstrümanlar⁶⁴ ABD'nin sahip olduğu inanç sisteminin temel özelliklerini izleyicilere aktarmaktadır.

Köleliğin eleştirisi üzerine kurgulanmış Django isimli filmde,⁶⁵ bazı karakterlerin Afrika kökenli insanlara yönelik zincire vurma, kırbaçlama, birbirleriyle ölümüne dövuştürme, farklı kıyafetler giymeye zorlama, ticari bir ürün gibi alıp satma, fizyolojik özelliklerini göz önünde bulundurarak aşığılama ve hakaret etme benzeri tavır, davranış ve söylemleri, bazı karakterlerin ise tam tersine Afrika kökenli insanlara yapılan gayri ahlaki uygulamalara karşı gerçekleştirdikleri tutum, eylem ve ifadeleri, ABD'nin uluslararası sistem içinde yer alan bütün devletlerin halkları tarafından kabul edilmesini istediği, tüm insanların birbirleriyle eşit haklara sahip olmaları ve özgür bir şekilde hayatlarını sürdürmeleri gerektiği ilkelerini ironik bir biçimde izleyicilere yansıtmaktadır.

19. yüzyılın ikinci yarısında cereyan eden Amerikan iç savaşı sırasında, köleliğin ve zorla çalıştırılmanın kaldırılmasına ilişkin Amerikan başkanı Abraham Lincoln'un vermiş olduğu zorlu mücadeleyi ve bu mücadele neticesinde elde ettiği başarıyı konu edinen Lincoln isimli filmde, belirli karakterlerin, yaşanan iç savaşın özgürlük için yapılmakta olduğu, bu iç savaşta ölenlerin özgürlük uğruna kendilerini feda ettikleri, Afrika kökenlilerin hiç kimsenin emri altında zorla tutulmaması ve bir meta olarak görülmemesi gerektiği, köleliğin yaratıcının doğal kanunlarına aykırı olduğu, insanların doğuştan olmasalar bile yasal olarak eşit olmalarının icap ettiği ve bunların yanı sıra köleliğin Amerikan meclisi tarafından kaldırılmasının dünyada ki tüm insanların kaderini değiştireceği, insanlığın şahsiyetinin Amerika'nın elinde olduğu, köleliği kaldırmanın bir nevi tarih yazmak olduğu gibi bir takım söylemleri,⁶⁶ eşitlik, özgürlük ve insan hakları prensiplerinin, insanlık için olmazsa olmaz prensipler olduğunu ve bu prensiplerin ortaya çıkarılmasında ve yaygınlaşmasında ABD'nin son derece önemli bir role sahip olduğunu seyircilere lanse etmektedir. Ayrıca filmde, bazı karakterlerin Amerikan başkanının halk için halk tarafından kurulan

⁶⁴Francis Lawrence, *Constantine*, (California, Warner Bros Entertainment Inc, 2005).

⁶⁵Quentin Tarantino, *Django*, (California, Colombia Pictures, 2012).

⁶⁶Steven Spielberg, *Lincoln*, (California, 20th Century Fox, California, 2012).

hükümeti yönettiğine, halkın birliğinde demokrasinin büyük ve görünmez bir güç içerdiğine, halkın ve yöneticilerin demokrasiye inanması gerektiğine, demokrasinin karışıklık ortaya çıkarmadığının dünyaya gösterilmesinin ehemmiyet arz ettiğine Amerikalıların kendilerini yasalara adanmaları gerektiğine, radikalizm ile otoriterliğin içerisinde kötülük barındırdığına, anayasanın her şeyin üzerinde yer aldığına ve köleliğin ortadan kaldırılmasının ancak anayasa değişikliği ile gerçekleştirilebileceğine yönelik ifadeleri, ⁶⁷ ABD'nin demokrasiyi ve hukukun üstünlüğünü temsil ettiğini, bununla birlikte daha yüksek bir toplumsal düzeye ulaşmak için hukuki altyapının ve demokratik kurumların oluşturulmasının bir gereklilik olduğunu izleyicilere aktarmaktadır.

Irak savaşına katılan askerlerin yaşadıkları psikolojik travmayı ekrana taşıyan *In the Valley of Elah* isimli filmde, karakterlerin, Amerikan askerlerinin Irak halkına karşı orantısız güç kullandığına, onlara işkence yaptığına ve onları haksız yere öldürdüğüne yönelik ifadeleri, ⁶⁸ bir yandan başta ABD olmak üzere tüm orduların nüvesinde var olan yozlaşma olgusuyla mücadele edilmesinin önemine vurgu yaparken diğer yandan bütün ülkelerin silahlı kuvvetlerinin daha şeffaf bir yapıya kavuşturulmasının bir zorunluluk olduğunu seyircilere aksettirmektedir. Bununla birlikte filmde, kadınlara ve etnik köken açısından farklılık arz eden bireylere yönelik ayrımcılık içeren bir takım sahnelere yer verilmesi, ⁶⁹ pozitif ayrımcılığın gayri ahlaki bir olgu olduğunu ve bu olgunun gerek ABD gerekse diğer ülkelerde ortadan kaldırılması konusunda herkese bir takım görevler düştüğünü izleyicilere yansıtmaktadır.

1979 İran İslam devrimi sırasında Tahran'da mahsur kalan altı Amerikalı diplomatın özel bir operasyonla kurtarılmasını konu edinen *Argo* isimli filmde, İran halkının devrim karşıtlarına ve Amerikan vatandaşlarına yönelik alıkoyma, işkence ve idam gibi psikolojik ve fiziki şiddet içeren eylemlerini sergileyen bir takım sahnelere yer verilmesi,⁷⁰ ABD'nin Ortadoğu bölgesindeki en önemli düşmanı konumunda bulunan İran'ın insan haklarına saygı duymayan, sertlik yanlısı, barbar ve terörist bir ülke olduğunu izleyicilere lanse etmektedir. Ayrıca filmde, kullanılan kıyafetler, resimler, tablolar, semboller, söylemler ve Müslümanlarla özdeşleştirilen diğer tüm motif ve figürler,⁷¹ ABD'nin Soğuk Savaş döneminin ardından en büyük düşmanı olarak adlandırdığı İslam dünyasının şiddeti, barbarlığı ve terörizmi nüvesinde bulunduran bir inanç sistemine sahip olduğunu seyircilere aksettirmektedir. Bunların yanı sıra söz konusu filmde, ABD'nin demokratik kurum ve kurallarla yönetildiğine ve

⁶⁷Spielberg.

⁶⁸Paul Haggis, *In the Valley of Elah*, (California, Warner Independent Pictures, 2007).

⁶⁹Haggis.

⁷⁰Ben Affleck, *Argo*, California, (Warner Bros. Pictures, 2012).

⁷¹Affleck.

sürekli bir biçimde insan haklarını gözettiğine ilişkin ifadelerin sarf edilmesi,⁷² bu ülkenin demokrasi ve insan hakları gibi evrensel değerleri temsil ettiğini izleyicilere yansıtmaktadır.

Kuzey Koreli teröristlerin Beyaz Saray'ı gizli bir operasyonla ele geçirmelerini ve hemen ardından Amerikan başkanını rehin almalarını ekrana taşıyan Olympus Has Fallen isimli filmde, Kuzey Kore'nin çok büyük bir orduyla Güney Kore'yi tehdit ettiği, Kuzey ve Güney Kore arasında bulunan askerden arındırılmış bölgede tatbikat yaptığı ve nükleer füze denemelerine ara vermeksizin devam etmekte olduğu gibi bir takım ifadelerin kullanılması,⁷³ ABD'nin Asya kıtasındaki en önemli düşmanı konumunda bulunan Kuzey Kore'nin uluslararası barışı tehdit eden haydut bir ülke olduğunu izleyicilere aksettirmektedir. Ayrıca filmde, ABD'de yaşanan terör saldırısına rağmen hükümetin işlevini eksiksiz bir şekilde yerine getirmeye devam ettiğine, Amerikan ulusunun çok güçlü bir ülke olduğuna ve güçlü kalmayı sürdüreceğine ve söz konusu saldırının sadece Amerikan yönetimini ve halkını değil aynı zamanda toplumun özgürlüğünü, yaşam tarzını ve inançlarını da hedef aldığına yönelik söylemlere yer verilmesi, ⁷⁴ ABD'nin kendi içinde yönetsel bir boşluğa asla izin vermeyeceğini, karakteri yüksek bir topluma ve değişmesi mümkün olmayan toplumsal değerlere sahip olduğunu seyircilere yansıtmaktadır. Tüm bunların yanı sıra filmde, ABD'de meydana gelebilecek bir iktidar boşluğunun, uluslararası alanda kaotik bir ortamın ortaya çıkmasına neden olacağına ilişkin ifadelerin kullanılması,⁷⁵ uluslararası sistemin sorunsuz bir biçimde işlevini devam ettirebilmesi için ABD'nin lider ülke konumunu sürdürmesi gerektiğini izleyicilere yansıtmaktadır. Son olarak filmde, Beyaz Saray'a gerçekleştirilen terör saldırısının, Ortadoğu bölgesinde sevinçle karşılandığının vurgulanması, ⁷⁶ söz konusu bölge halkının ABD'nin düşmanı olduğunu seyircilere lanse etmektedir.

ABD'nin Ortadoğu bölgesinde bulunan terör örgütlerine karşı verdiği mücadeleyi konu edinen Body of Lies isimli filmde, bazı karakterlerin Ortadoğu'nun batı dünyasını tehdit eden köktendinci terör örgütlerinin yuvalandığı bir bölge olduğu ve batılı ülkelerin güvenliğinin sağlanması için bu bölgede yuvalanan söz konusu terör örgütleriyle mücadele etmenin bir zorunluluk olduğu şeklindeki ifadeleri,⁷⁷ ABD'nin Ortadoğu bölgesindeki askeri müdahalelerinin ve diğer operasyonlarının haklı gerekçeler içerdiğini izleyicilere aksettirmektedir. Ayrıca filmde köktendinci terör örgütlerinin

⁷²Affleck.

⁷³Antoine Fuqua, *Olympus Has Fallen*, (Los Angeles, Film District, 2013).

⁷⁴Fuqua.

⁷⁵Fuqua.

⁷⁶Fuqua.

⁷⁷Ridley Scoot, *Body of Lies*, (California, Warner Bros. Pictures, 2008).

Avrupa kıtasında yer alan ülkelerde gerçekleştirdiği kanlı terör eylemlerinin sahnelenmesi, ⁷⁸ Batılı toplumların küresel İslami terörizmin tehdidi altında bulunduğunu seyircilere lanse etmektedir. Bunların yanı sıra filmde ezan, cami, Müslümanların kutsal kitabı Kuranı Kerim'den yapılan alıntılar ve Arapça lisanı gibi İslam'ı çağrıştıran sembollere sıkça yer verilmesi,⁷⁹ terörizm ile İslamiyet arasında organik bir bağ olduğu fikrini izleyicilere yansıtmaktadır. Nihayetinde filmde, ABD'nin küresel İslami terörizmin gırtlığından ayağını çektiği taktirde bütün dünyanın kaderinin değişeceği ifadesi, seyircilerde ABD'nin bütün dünyayı terörizmden korumakta olduğu düşüncesinin oluşmasına sebep olmaktadır.

Birleşmiş Milletlerin yaşanan iç savaş sırasında Somali'ye yaptığı gıda yardımını engelleyen bir diktatörün politik danışmanını, iç işleri bakanını ve üst düzey subaylarını ele geçirmek için ABD Deniz Kuvvetleri'nin Mogadişu'da gerçekleştirdiği bir askeri operasyonu ekrana taşıyan Black Hawk Down isimli filmde, bahsi geçen diktatörün uygulamaları sonucunda yüz binlerce kişinin açlıktan hayatını kaybettiğine ve bu durumun açıkça bir soykırım olduğuna yönelik ifadelerin kullanılması ve Somali halkının içerisinde bulunduğu kıtlığı, yoksulluğu, sefaleti ve haksız yere öldürülmelerini gösteren bir takım sahnelere yer verilmesi,⁸⁰ iç savaşın ve otoriter yönetimlerin toplumları kötü yaşam koşullarına ve ölüme mahkum ettiğini izleyicilere aksettirmektedir. Ayrıca filmde, Somali halkını söz konusu diktatörün zulmünden kurtarmak için Amerikan askerlerinin yapmış oldukları fedakarlıklara vurgu yapılması,⁸¹ ABD'nin dünyanın neresinde olursa otoriter yönetimlerin karşısında olduğunu ve bu yönetimlerin baskısı altında ezilen toplumları kurtarmak için özveriyle mücadele ettiğini seyircilere lanse etmektedir.

Terör örgütlerinin kitle imha silahlarına sahip olmaları durumunda nelere sebebiyet verebileceklerini gerçekçi bir yaklaşımla ekrana taşıyan The Sum of All Fears isimli filmde, Rusya Federasyonu ile Çeçenistan arasında cereyan eden savaşla ilgili olarak, Rus yetkililerin Çeçenistan'ın bir suçlular ülkesi olduğuna, Çeçenistan sorununun Rus halkını doğrudan etkilemesi sebebiyle Rusya'nın iç meselesi olarak değerlendirilmesi gerektiğine ve Rusya'nın Çeçenistan'da gerçekleştirdiği askeri operasyonların ABD'yi kaygılandırmasına anlam veremediklerine ilişkin ifadeleri, ABD yetkililerinin ise, Çeçenistan halkının masum olduğuna, Çeçenistan sorununun bölgenin tamamını etkilemesinden ötürü Rusya'nın iç meselesi olarak değerlendirilemeyeceğine ve Rusya'nın Çeçenistan'da gerçekleştirdiği askeri operasyonların uluslararası istikrarı bozabileceği endişesi

⁷⁸ Scoot.

⁷⁹ Scoot.

⁸⁰ Ridley Scoot, *Black Hawk Down*, (California, Columbia Pictures, 2001).

⁸¹ Scoot.

taşımalarının anlayışla karşılanması gerektiğine yönelik söylemleri,⁸² Rusya Federasyonu'nun önyargılı, insan haklarını hiçe sayan ve ulusal çıkarı endeksli dış politika izleyen saldırgan bir ülke olduğunu, ABD'nin ise tam tersine hoşgörülü, insan haklarına saygı duyan ve uluslararası toplumun geleceği için kaygılanan bir ülke olduğunu izleyicilere yansıtmaktadır. Ayrıca filmde, Rus ordusu içerisindeki bilinmeyen bir gurubun Çeçenistan'a kimyasal silah saldırısında bulunması üzerine ABD yönetiminin, bu ani ve hiç beklenmedik kimyasal saldırının Rusya'nın dış politikası ile ilgili ciddi ip uçları içerdiğine, Çeçenistan halkının bir kurban olarak tüm insanlıktan yardım beklediğine, söz konusu saldırıya batılı ülkelerin ağır bir şekilde karşılık vermesi gerektiğine ve NATO güçleriyle koordineli olarak yürütülecek bu karşılığın bir an önce harekete geçirilmesinin önem arz ettiğine dair ifadeleri,⁸³ Rusya Federasyonu'nun uluslararası hukuk kurallarını hiçe sayan saldırgan bir devlet olduğunu, tam aksine ABD liderliğindeki batılı ülkelerin ise yardımsever ve haksızlıkların karşısında duran aktörler olduklarını seyircilere aks ettirmektedir. Bunlara ek olarak filmde, faşizm ideolojisini benimseyen ve bu ideolojinin yayılmasını amaçlayan teröristlerin, Rusya ile ABD'nin yaklaşık elli yıl boyunca Doğu ve Batı üzerine kendi iradelerini empoze ettiklerine, uluslararası sistem içerisinde yer alan ülkelere karşı saygısız tutum ve davranışlar sergilediklerine, insanların her geçen gün özgürlüklerinden bir şeyler kaybetmelerine sebebiyet verdiklerine ve tüm devletlerin kendi geleceklerini artık kendilerinin tayin etmeleri gerektiğine yönelik söylemleri,⁸⁴ tarihin derinliklerine gömülen faşizmin günümüz dünyasında ancak küresel terör örgütlerinin ideolojisi olabileceğini ve bu ideolojiyi benimseyen teröristlerin, ABD'nin uluslararası sistem içerisinde yer alan tüm ülkelerin daha saygın ve dünya üzerinde yaşanan bütün insanların daha özgür bir şekilde varlıklarını devam ettirebilmeleri için yaptıklarını görmezden geldiklerini dolaylı bir şekilde izleyicilere aktarmaktadır. Tüm bunların yanı sıra filmde, teröristlerin ele geçirdikleri nükleer bombayı Rusların yaptığı izlenimi vererek ABD topraklarında patlatmalarının ve nükleer bombanın patlamasının ardından ortaya çıkan kaotik ortamda ABD ve Rusya Federasyonu devlet başkanlarının, karşı tarafa yönelik topyekun nükleer bir saldırı başlatılması emri verip vermeme konusunda yaşadıkları kararsızlığın sahnelendirilmesi,⁸⁵ kitle imha silahlarının yanlış ellere geçmesinin ağır sonuçlar doğurabileceğini ve Rusya Federasyonu'nun elinde bulunan nükleer silahların ABD'yi ve diğer batılı ülkeleri tehdit etmeye devam ettiğini seyircilere aktarmaktadır. Son olarak filmde, ABD ile Rusya Federasyonu arasında yaşanan nükleer gerilimin sona ermesine müteakip, iki ülke arasında kitle imha silahlarının sınırlandırılmasına ilişkin kapsamlı

⁸²Phil Alden Robinson, *The Sum of All Fears*, (California, Paramount Pictures, 2002).

⁸³Robinson.

⁸⁴Robinson.

⁸⁵Robinson.

bir anlaşmanın imzalanmasının ve devlet başkanlarının birbirlerine karşı iyi niyet içeren beyanatlarda bulunmalarının sahnelendirilmesi,⁸⁶ ABD'nin kitle imha silahlarının varlığından rahatsız olduğunu, Rusya Federasyonu'na karşı kendini ve diğer batılı devletleri savunmak için bu tür silahları zorunlu olarak elinde bulundurduğunu ve uluslararası toplumun geleceğini tehlikeye atan söz konusu silahların ortadan kaldırılmasında Rusya Federasyonu'nun olumlu bir adım atması halinde ABD'nin bu adımı karşılıksız bırakmayacağını izleyicilere yansıtmaktadır.

Kürsel ısınmanın doğurduğu yıkıcı sonuçları ABD merkezli ve eleştirel bir yaklaşımla izleyicilerle buluşturan *The Day After Tomorrow* isimli filmde, iklim değişikliğinin sebep olduğu doğal felaketleri ve bu felaketler karşısında insanoğlunun yaşadığı çaresizliği gösteren sahnelere sıkça yer verilmesi,⁸⁷ küresel ısınmanın dünyanın kaderini değiştirebilecek boyutta ciddi bir sorun olduğunu ve insanlığın geleceğini tehdit eden bu sorunun zaman kaybedilmeksizin çözüme kavuşturulması gerektiğini seyircilere aksettirmektedir. Ayrıca filmde, düzenlenen küresel ısınma konferansında iklim bilimi uzmanlarının, büyük kar ve buzul kütlelerinin erimesi neticesinde dünyanın dört bir yanında çok büyük doğal felaketlerin meydana gelebileceğine yönelik uyarılarını, ABD'li hükümet yetkililerinin dikkate almamaları ve ABD'nin ekonomik hassasiyetlerinin kutuplarda gerçekleşen erimeden kaynaklanan hassasiyetlerden daha önemli olduğuna ilişkin ifadeleri,⁸⁸ ABD başta olmak üzere küresel ısınmanın artışına katkı yapan tüm devletlerin, yer yüzünün doğal dengesine zarar vermeyi göze alarak ekonomik gelişmişliklerini muhafaza etmeye çalıştıklarını izleyicilere aktarmaktadır. Tüm bunların yanı sıra, dünyanın dört bir yanında gerçekleşen doğal felaketlerin ardından Amerikalı devlet adamlarının, insanoğlunun yıllarca gezegenimize hiç bir şey olmaz düşüncesiyle yaşadığı ancak bu düşüncenin dünyanın mahvolmasına sebep olduğu ve bu durumdan herkesin bir ders çıkarması gerektiği şeklindeki söylemleri,⁸⁹ esasında yeryüzünün çok hassas bir dengeye sahip olduğunu ve bu dengenin insanlar tarafından bozulmasının geri dönüşü mümkün olmayan sorunlar ortaya çıkarabileceğinin tüm ülkelere bilinmesi gerektiğini seyircilere yansıtmaktadır. Son olarak ABD'li yöneticilerin felaketle birlikte yasadışı göçün yön değiştirdiğine, gelişmiş ülke konumunda bulunan devletlerin artık üçüncü dünya ülkeleri olarak adlandırılan az gelişmiş ülkelere muhtaç olduklarına ve en zor anlarında kendilerine kucak açan söz konusu ülkelere minnet duyduklarına dair ifadeleri,⁹⁰ doğal felaketlerin dünyanın var olan ekonomik ve siyasi düzenini yerle bir edebileceğini,

⁸⁶Robinson.

⁸⁷Roland Emmerich, *The Day After Tomorrow*, (California, 20th Century Fox, 2004).

⁸⁸Emmerich.

⁸⁹Emmerich.

⁹⁰Emmerich.

böyle bir durumda gelişmiş ülkelerin az gelişmiş ülkelere ihtiyaçlarının olabileceğini ve bu sebeple lider ülke pozisyonunda bulunan ABD ve diğer gelişmiş ülkelerin üçüncü dünya ülkelerine karşı daha hassas, daha yapıcı ve daha iyi niyetli davranışlar sergilemeleri gerektiğini izleyicilere lanse etmektedir.

Tüm bu örnekler, Hollywood filmlerinin, ABD'nin ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel değerlerini diğer toplumlara yayan ve bu ülkenin uluslararası alanda daha rahat hareket etmesine olanak sağlayan güçlü argümanlar içerdiğini açık bir şekilde göstermektedir. Bu bağlamda, sabit ideolojik parametreler içerisinde hareket eden Hollywood filmlerinin⁹¹ ABD'nin dış politikasına önemli ölçüde katkı yaptığı söylenebilir.

Sonuç

Hollywood filmleri, kullanılan müzikler, giysiler, simgeler, ifadeler ve benzeri odyovizüel araçlar vasıtasıyla, ABD'nin, kitle kültürünün çekici niteliklere sahip olduğunu, yurt içinde ve yurt dışında demokrasi, eşitlik, özgürlük, şeffaflık ve daha yüksek bir toplumsal düzeye ulaşmak gibi değerleri temsil ettiğini ve dış politikasında barışı ve insan haklarını sürekli bir biçimde gözeterek uluslararası alanda kibirli, iki yüzlü ve yalnızca ulusal çıkarı endeksli bir şekilde hareket etmediğini diğer toplumlara aksettirmektedir. Bir başka ifadeyle, Hollywood filmleri, kullanılan müzikler, kostümler, semboller, söylemler ve diğer görsel ve işitsel araçlar aracılığıyla, ABD'nin kitle kültürünün cezbedici vasıflara sahip olduğunu, sınırları içerisinde ve uluslararası alanda, bireyler ve devletler arası ilişkilerin düzenlenmesi amacıyla hizmet edecek kanunların ve kurumların oluşturulmasında ve işletilmesinde insani değerlere uygun bir tavır sergilediğini ve uluslararası sistem içerisinde yer alan tüm devletlere paylaşılan değerlere ve ortak çıkarlara aykırı olmayan bir dış politika izlediğini öteki toplumlara yansıtmaktadır.

Dolayısıyla Hollywood filmleri, diğer ülkelerin halklarının ABD'ye büyük bir hayranlık duymalarını, ABD'ye karşı kendilerini sorumlu hissetmelerini ve ABD'nin uluslararası politik amaçlarının meşru ve ahlaki olduğunu düşünmelerini sağlamaktadır. Bu durum, uluslararası siyasete de önemli ölçüde etki etmekte ve öteki devletlerin dış politikalarında daha istekli, daha arzulu ve daha hevesli bir şekilde ABD'yi takip etmelerine neden olmaktadır. Bu bağlamda Hollywood filmleri, önemli bir yumuşak güç kaynağı olarak ABD'nin daha rahat bir şekilde hareket edebileceği uluslararası ortamın oluşturulmasına yardımcı olmaktadır. Sonuç olarak Hollywood filmleri ABD'nin dış politikasına yüksek düzeyde katkı yapmaktadır.

⁹¹Alford *Reel Power: Hollywood Cinema and American Supremacy*, s. VII.

Kaynakça

- Affleck, Ben, *Argo*, GK Films, California, Warner Bros. Pictures, 2012.
- Aksoy, Eyüp, "Realizm", *Uluslararası İlişkiler Teorileri*, (der.) Ramazan Gözen, İstanbul, İletişim Yayınları, 2014.
- Alford, Matthew, *Reel Power: Hollywood Cinema and American Supremacy*, New York, Pluto Press, 2010.
- Anaz, Necati, "ABD Örnekleminde Yumuşak Güç Kavramı ve Dış Politika", *Ankara Siyasal ve Ekonomik Araştırmalar Merkezi*, Ankara, (Nisan 2013): 1-28.
- Atasoy, Ayşe Duygu, "Sinema ve Televizyonda Görsel Haz ve Sinemasal Çözümler", *The Turkish Online Journal of Design, Art and Cominication*, Vol: 3, Issue 3, (July 2013): 18-25.
- Aydın, Mustafa, "Uluslararası İlişkilerin Gerçekçi Teorisi: Kökeni, Kapsamı, Kritiği", *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 1, Sayı 1, (Bahar 2004): 33-60.
- Aydınlı, Ersel, Erol Kurubaş ve Haluk Özdemir, *Yöntem, Kuram , Komplo Türk Uluslararası İlişkiler Disiplininde Vizyon Arayışları*, Ankara, Asil Yayın Dağıtım, 2009.
- Bostanoğlu, Burcu, *Türkiye-ABD İlişkilerinin Politikası*, 2. bs., Ankara, İmge Kitabevi Yayınları, 2008.
- Brezekinski, Zbigniew, *Büyük Satranç Tahtası Amerika'nın Küresel Üstünlüğü ve Bunun Jeostratejik Gereklilikleri*, çev. Yelda Türedi, İstanbul, İnkılap Kitabevi, 2016.
- Brezekinski, Zbigniew ve Brent Scowcroft, *Amerika ve Dünya*, çev. Manolya Aşık, Profil Yayıncılık, İstanbul, Şubat 2009.
- Brzekinski, Zbinniew, *Stratejik Vizyon*, çev. Sezen Yalçın ve Abdullah Taha Orhan, 2. bs., İstanbul, Timaş Yayınları, Ocak 2013.
- Carr, Edward H., *Yirmi Yıl Krizi 1919-1939*, İstanbul, Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2010.
- Chomsky, Noam ve Gilbert Achcar, *Tehlikeli Güç-ABD'nin Dış Siyaseti ve Ortadoğu*, ed. Stephen R. Shalom, çev. Yavuz Alogan, İstanbul, İthaki Yayınları, Nisan 2007.
- Dahl, Robert A., "The Concept of Power", *Behavioral Science*, Vol: 2, No: 3, (July 1957): 179-194.
- Donnelly, Jack, "Realizm", Scott Burchill, Andrew Linklater ve diğerleri, *Uluslararası İlişkiler Teorileri*, çev. Ali Aslan ve Muhammed Ali Ağcan, İstanbul, Küre Yayınları, 2012.
- Emmerich, Roland, *The Day After Tomorrow*, California, 20th Century Fox, 2004.

Eralp, Atilla, "Uluslararası İlişkiler Disiplininin Oluşumu: İdealizm-Realizm Tartışması", *Devlet, Sistem ve Kimlik Uluslararası İlişkilerde Temel Yaklaşımlar*, İhsan D. Dağı, Atilla Eralp, E. Fuat Keyman ve diğerleri., 12. bs., İstanbul, İletişim Yayınları, 2010.

Fuqua, Antoine, *Olympus Has Fallen*, California, Film District, 2013.

Goldstein, Jashua S., ve Jon C. Pevehouse, *Uluslararası İlişkiler*, çev. Haluk Özdemir, Ankara, BigBang Yayınları, Eylül 2015.

Griffiths, Martin, Terry O'Callaghan ve Steven C. Roach, *Uluslararası İlişkilerde Temel Kavramlar*, çev. CESRAN, Ankara, Nobel, Eylül 2013.

Haggis, Paul, *In the Valley of Elah*, West Hollywood and California, Warner Independent Pictures, 2007.

Heywood, Andrew, *Küresel Siyaset*, çev. Nasuh Uslu ve Haluk Özdemir, Ankara, Adres Yayınları, Şubat 2013.

Karaca, R. Kutay, "Çin'in Değişen Enerji Stratejisinin Dış Politikasına Etkileri (1990-2010)", *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 9, Sayı 33, (Bahar 2012): 93-118.

Karagül, Soner, "Türkiye'nin Balkanlardaki Yumuşak Güç Perspektifi: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı", *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, Cilt 8, Sayı 1, (2013): 79-102.

Karakoç, Enderhan ve Abdullah Mert, "Sinema, Siyasal İktidar, İdeoloji ve Medya Üçgeni: Wag The Dog Filminin İncelemesi", *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Sayı 34, (2013): 279-291.

Kennedy, Paul, *Büyük Güçlerin Yükseliş ve Çöküşleri*, çev. Birtane Karanakçı, 14. bs., İstanbul, Türkiye İşi Bankası Yayınları, Eylül 2015.

Keohane, Robert, and Joseph S. Nye Jr., *Power and Independence*, 4. Edition, Stoughton, Pearson Longman, 2011.

Khatib, Lina, *Filming The Modern Middle East, Politics in the Cinema of Hollywood and the Arab World*, New York, I.B. Tauris, 2006.

Kırık, Ali Murat, "Sinemada Renk Ögesinin Kullanımı: Renk ve Anlatım İlişkisi", *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, Cilt 2, Sayı 6, (Kış 2013): 71-83.

Lawrence, Francis, *Constantine*, California, Warner Bros Entertainment Inc, 2005.

Lefebvre, Maxime, *Amerikan Dış Politikası*, İstanbul, İletişim, 2005.

Monaco, Paul, *A History of American Movies*, New York, The Scarecrow Press Inc, 2010.

Morgenthau, Hans J., *Uluslararası Politika Güç ve Barış Mücadelesi*, Cilt 1, çev. Baskın Oran ve Ünal Oskay, Ankara, Türk Siyasi İlimler Derneği Yayınları, 1970.

- Nye Jr, Joseph S., "Limits of American Power", *Political Science Quarterly*, Vol: 117, No: 4, (2002-2003): 545-559.
- Nye Jr, Joseph S., "Soft Power and European-American Affairs", Thomas L Ilgen, *Hard Power, Soft Power and the Future of Transatlantic Relations*, Hampshire, Ashgate Publishing Limited, 2006.
- Nye Jr, Joseph S., *Amerikan Gücünün Paradoksu*, çev. Gürol Koca, İstanbul, Literatür Yayınları, Temmuz 2003.
- Nye Jr, Joseph S., *Bound to Lead: The Changing Nature of American Power*, New York, Basic Book, 1990.
- Nye Jr, Joseph S., *Dünya Siyasetinde Başarımın Yolu Yumuşak Güç*, çev. Reyhan İnan Aydın, Ankara, Elips Kitap, Ekim 2005.
- Nye Jr, Joseph S., *Soft Power The Means to Success in World Politics*, New York, Publics Affairs, 2004.
- Nye Jr, Joseph S., *The Paradox American Power: Why The World Only Superpower Can't Go It Alone*, New York, Oxford University Press, 2002.
- Nye Jr, Joseph S., *The Powers to Lead*, New York, Oxford University Press, 2008.
- Nye Jr., Joseph S., "Soft Power", *Foreign Policy*, No: 80, Twentieth: Anniversary, (Autumn 1990): 152-171.
- Nye Jr., Joseph S., "The Future of Soft Power in USA Foreign Policy", *Soft Power and US Foreign Policy Theoretical, Historical and Contemporary Perspectives*, (ed.) Inderjeet Parmar and Michael Cox, New York, Roudledge, 2010.
- Nye Jr., Joseph S., "The Information, Revolution and Power", *Current History*, (Januray 2014): 201-215.
- Nye. Jr, Joseph S., and David A. Welch, "Glossary", *Understanding Global Conflict & Cooperation: Intro to Theory & The History*, ed. Joseph S. Nye. Jr and David A. Welch, 9. Edition, Edinburh, Perason Education Limited, 2014.
- Nye. Jr, Joseph S., *The Future of Power*, New York, Public Affairs, (2011).
- Nye. Jr, Joseph S., *Understanding International Conflicts An Introduction to Theory and History*, 6. Edition, New York, Pearson Longman, 2007.
- Nye. Jr, Joseph S., ve David A. Welch, *Küresel Çatışma ve İşbirliğini Anlamak*, çev. Renan Akman, 3. bs., İstanbul, Türkiye İş Bankası Yayınları, Ekim 2013.
- Özdemir, Haluk, "Uluslararası İlişkilerde Güç: Çok Boyutlu Bir Değerlendirme", *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, Cilt 63, Sayı 3, (2008): 113-144.

- Özkan, Abdullah, "21. Yüzyılın Stratejik Vizyonu Kamu Diplomasisi ve Türkiye'nin Kamu Diplomasisi İmkanları", *TASAM*, Stratejik Rapor No: 70, (2015): 1-29.
- Robinson, Phil Alden, *The Sum of All Fears*, California, Paramouns Pictures, 2002.
- Rosendorf, Neal M., "Social and Culturel Globalization: Concepts", *History and America's Role, Gevernance in a Globalizing World*, (ed.) Joseph S. Nye Jr. And John D. Donahue, Virginia, Donelly and Sons, 2000.
- Scout, Ridley, *Black Hawk Down*, California, Columbia Pictures, 2001.
- Scout, Ridley, *Body of Lies*, California, Warner Bros. Pictures, 2008.
- Scorsese, Martin, *The Wolf of Wall Stret*, California, Red Granite Pictures, 2013.
- Sönmezoğlu, Faruk, *Uluslararası Politika ve Dış Politika Analizi*, 6. bs., İstanbul, Der Yayınları, 2014.
- Spielberg, Steven, *Lincoln*, California, 20th Century Fox, 2012.
- Tanrısever, Oktay F., "Güç", *Devlet ve Ötesi Uluslararası İlişkilerde Temel Kavramlar*, der. Atilla Eralp, 6. bs., İstanbul, İletişim Yayınları, 2011.
- Tarantino, Quentin, *Django*, California, Colombia Pictures, 2012.
- Tuğtan, Mehmet Ali, "Güç, Anarşi ve Realizm", *Küresel Siyasete Giriş*, (ed.) Evren Balta, İstanbul, İletişim, 2004.
- Valantin, Jean-Michel, *Küresel Sistemin Üç Aktörü, Hollywood, Pentagon ve Washington*, çev. Ömer Faruk Turan, İstanbul, Babiali Kültür Yayıncılığı, 2006.
- Wilson III, Ernest J., "Hard Power, Soft Power, Smart Power", *ANNALS AAPSS*, 616, (MARCH 2008): 110-124.
- Yeğin, Abdullah, "İran'ın Yumuşak Gücü", *SETA Analiz*, Sayı 118, (Şubat 2015): 7-18.
- Yılmaz, Sait, "ABD Hegemonya Kurgusu", *21. Yüzyıl Dergisi*, Yıl 2, Sayı 4, (Ocak-Şubat-Mart 2008): 87-109

